

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4100-02-08/2012/P/12/001

Katowice, dnia 4 kwietnia 2012 r.

**Pani
Maria Urbanek
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chełmie Śląskim**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmie Śląskim, zwanym dalej „Ośrodkiem” lub „GOPS”, powiązań budżetu Gminy Chełm Śląski z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2011 r., realizowanych przez Ośrodek.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 26 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami działalność Ośrodka w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli.

1. Dochody budżetu państwa w 2011 r., związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami, wyniosły 11 052,69 zł.

Na rachunek bieżący Gminy Chełm Śląski² przekazano 100% tych dochodów, w każdym przypadku przed upływem wymaganego terminu przekazania tych dochodów do budżetu państwa, określonego w art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, według stanu środków określonego na 10 dzień miesiąca - w terminie do 15 dnia danego miesiąca oraz wg stanu na 20 dzień miesiąca - w terminie do 25 dnia danego miesiąca.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Zwanej dalej „Gminą”.

³ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

2. Sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, złożone Gminie przez Ośrodek, sporządzono nierzetelnie, gdyż w kolumnie "Dochody przekazane" nie wykazano tych dochodów przekazanych na rachunek bieżący Gminy. Naruszono tym samym przepisy § 6 ust. 1 pkt 4 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴.
3. NIK ocenia negatywnie nieprowadzenie przez Ośrodek szczegółowej ewidencji do konta 221, dotyczącej rozrachunków w podziale na poszczególnych dłużników alimentacyjnych, wbrew zasadom, obowiązującej w Ośrodku, polityki rachunkowości oraz planem kont, o którym mowa w § 14 ust. 1 pkt 3 i opisem tego konta, określonym w pkt 30 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵.

Jak wyjaśniła Kierownik Ośrodka „po sporządzeniu bilansu zostanie zaprowadzona szczegółowa analityka do konta 221”.

4. Ośrodek podejmował działania windykacyjne w stosunku do podmiotów zalegających z uiszczeniem należności. Należności budżetu państwa z tytułu świadczeń wypłaconych z zaliczek alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego, wg stanu na 31 grudnia 2011 r., wynosiły 465 312,18 zł, z czego 159 652,64 zł stanowiły świadczenia wypłacone z zaliczki alimentacyjnej oraz 267 387,37 zł świadczenia wypłacone z funduszu alimentacyjnego oraz 38 272,17 zł pozostałe odsetki..

Badanie działań windykacyjnych, podejmowanych wobec 17 dłużników (100% próby należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie decyzji przyznających świadczenia w okresie od października 2010 r. do września 2011 r.) zalegających z zapłatą należności, wynoszących łącznie 107 290 zł, wykazało, że w stosunku do wszystkich tych dłużników GOPS podjął działania zmierzające do odzyskania należności.

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶, GOPS po zakończeniu okresu świadczeniowego wydał 18 decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w przypadku jednego z dłużników wydano dwie decyzje).

NIK ocenia negatywnie rzetelność wywiązywania się z obowiązku niezwłocznego wydawania decyzji o zwrocie ww. świadczeń przez dłużnika alimentacyjnego, zgodnie z art. 35 § 1 i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷, zobowiązującego organy administracji publicznej do załatwiania spraw bez zbędnej zwłoki, przy czym niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy w oparciu o fakty i dowody znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ. Ustalono, że w przypadku ośmiu decyzji w sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych łącznie kwoty 49 640 zł wydano je w przedziale od 37 do 40 dni, trzy decyzje na kwotę 15 900 zł wydano w przedziale od 41 do 61 dni oraz jedną na kwotę 6 000 zł w 115 dniu od daty zakończenia wypłaty świadczenia alimentacyjnego.

Jak wyjaśniła Pani Kierownik, przyczyną opóźnień w wydawaniu decyzji były liczne obowiązki pracowników, związane z prowadzeniem szeregu postępowań związanych ze świadczeniami rodzinnymi oraz zastosowaną przez pracowników organizacją pracy i wzajemnej komunikacji, a także zwiększony nakład pracy w IV kwartale każdego roku.

⁴ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

⁵ Dz. U. Nr 128, poz. 861. ze zm.

⁶ Dz. U. z 2009 r., Nr 1, poz. 7 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

Ponadto, NIK ocenia negatywnie rzetelność wywiązywania się z obowiązku terminowego wystawiania tytułów wykonawczych. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁸, tytuły wykonawcze należało wystawiać po upływie terminu płatności określonym w upomnieniu. W związku z tym, że na mocy § 13 pkt 1 ww. rozporządzenia nie wystawiano upomnień, tytuły wykonawcze należało wystawiać po upływie terminu zwrotu należności, określonego w decyzji o zwrocie przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, tj. jak wskazano w decyzjach, po 30 dniach od daty ich uprawomocnienia. Ustalono, że tytuły wykonawcze wystawiono w dwóch przypadkach w 47 dniu od daty uprawomocnienia się decyzji o zwrocie, w pięciu przypadkach od 55 do 69 dni, w sześciu od 80 do 100 dni, a w dwóch przypadkach w 230 i w 113 dniu od daty uprawomocnienia się decyzji, przy czym wystawienie tytułu wykonawczego na kwotę 9 000 zł w ostatnim przypadku nastąpiło w trakcie kontroli NIK. W jednym przypadku natomiast tytuł wykonawczy wystawiono sześć dni przed terminem uprawomocnienia się decyzji o zwrocie.

Jak wyjaśniła Kierownik GOPS, przyczyną wydłużenia terminu wystawienia tytułów wykonawczych był natłok spraw i wykonywanie innych obowiązków dotyczących świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

5. Pomimo obowiązku wynikającego z postanowień § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁹, w trzech przypadkach nie dotrzymano terminów składania Wojewodzie Śląskiemu do 15 dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału, pisemnych sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Sprawozdania te, w formie pisemnej, przekazano w dniach: 18 kwietnia 2011 r., 20 lipca 2011 r., i 19 października 2011 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Podjęcie działań w celu prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-27 ZZ.***
2. ***Podjęcie działań organizacyjnych zapewniających w każdym przypadku niezwłoczne podejmowanie działań windykacyjnych w stosunku do dłużników alimentacyjnych.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁸ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 173, poz. 1075.